

PLA DOCENT D'ASSIGNATURA

Títol de l'assignatura: La fam en el món.

Codi de l'assignatura: 30621

Tipus: Obligatòria Modalitat Recerca Obligatòria Modalitat Acadèmica
 Optativa

Nombre de crèdits (ECTS): 5 ECTS

Idioma en el qual s'imparteix: castellà

Professor/s responsable/s (curs 2012 – 2013): Josep M. Salrach i Marès

Descriptor (màx. 10 línies): Història de la fam des de la Prehistòria fins als nostres dies. L'estudi es fa per períodes històrics i grans àrees geogràfiques. Pel que fa a la Prehistòria, el Món Antic i l'Edat Mitjana la perspectiva és euromediterrània. Per a les èpoques moderna i contemporània s'estudien per separat, però en perspectiva comparada, Europa i la resta del món. L'anàlisi de la situació de la fam avui es fa amb visió global. De tots els períodes i regions geogràfiques examinades s'estudia la geografia i cronologia de les fams, les causes, les conseqüències i les reaccions. De les fams històriques s'estudien les més greus, causants de mortaldats, que són quasi les úniques documentades. Per als nostres dies, en canvi, s'examinen aquestes fams catastròfiques i sobretot les fams cròniques de la desnutrició o subalimentació.

Competències generals i específiques associades a l'assignatura:

Competències generals: història del clima, l'agricultura, l'economia, el comerç i el mercat, la política, la demografia, la medicina, el nivell i la qualitat de vida, els sistemes alimentaris, les crisis, la revolució industrial i l'imperialisme.

Competències específiques: malalties de carència i epidèmies, desenvolupament i subdesenvolupament, colonització i descolonització, col·lectivització, deute extern i polítiques d'ajustament, revolució verda i transgènics, ecologia, la FAO i les organitzacions d'ajuda humanitària, ració alimentària, mortalitat infantil, i previsió social.

Programa (màx. 10 temes):

1. Antiguitat del flagell
2. Temps d'invasions i de conquestes (segles VI-X)
3. "Esplendorosa" Edat Mitjana (segles XI-XIII)
4. Temps de "crisi" (segles XIV-XV)
5. Continuïtat i canvis durant l'Edat Moderna (segles XVI-XVIII)
6. Industrialització i fams a Europa (segle XIX)
7. Darreres fams europees (segle XX)
8. La fam i els orígens del Tercer Món
9. Política i economia: la fam del Tercer Món (segle XX)
10. La fam en el món globalitzat d'avui

Metodologia d'ensenyament: Lectura gradual (un capítol per setmana) del llibre del professor, que figura en la Bibliografia seleccionada, juntament amb textos d'època, i bibliografia complementària. Comentari i debat sobre els continguts de les lectures efectuades. Exposició per part del professor de temes monogràfics relacionats amb les lectures, acompanyats de la identificació de línies de recerca, materials d'investigació i fonts diverses d'informació. El professor penja a l'Aula Global material de treball, i instruccions sobre la marxa del curs. A l'Aula s'empren recursos audiovisuals: les exposicions s'acompanyen de power points i es projecten documentals.

Criteris i procediments d'avaluació (màx. 5 línies): Assistència regular i participació activa en els debats. Cada setmana l'estudiant lliura al professor un escrit breu relacionat amb la lectura o lectures de la setmana. Aquests escrits, corregits i comentats, són retornats pel professor a l'estudiant també cada setmana. A final de curs, l'estudiant lliura una ressenya o comentari bibliogràfic ampli o un treball de tema monogràfic.

Bibliografia seleccionada (màx. 10 ítems):

Josep Fontana, *Por el bien del imperio. Una historia del mundo desde 1945*, Barcelona (Pasado y Presente), 2011.

Massimo Montanari, *El hambre y la abundancia*, Barcelona (Crítica), 1993.

F. Moore Lappé, J. Collins i P. Rosset, *Doce mitos sobre el hambre*, Barcelona (Icaria), 2005.

E. S. Reinhert, *La globalización de la pobreza*, Barcelona (Crítica), 2007.

R. I. Rotberg i Th. K. Rabb (comp.), *El hambre en la historia*, Madrid (Siglo XXI), 1990.

Josep M. Salrach, *La fam al món. Passat i present*, Vic (Eumo), 2009 (versió castellana actualitzada, València, PUV, 2012).

James Vernon, *El hambre. Una historia moderna*, València (PUV), 2011.